

Олександр Сєнкевич: В Миколаєві ніколи не любили Росію. Любили Радянський союз

МИКОЛАЇВ, ПЯТНИЦА 10 ІЮНЯ 2022 07:00

Мер Миколаєва Олександр Сєнкевич (фото: Getty Images)

АВТОР: [УЛЬЯНА БЕЗПАЛЬКО](#)

В інтерв'ю РБК-Україна мер Миколаєва Олександр Сєнкевич розповів про те, як живе місто в умовах постійної загрози від окупантів, чи очікується черговий наступ російських військ та про масштаби руйнувань, що вони вже завдали.

Окупанти в перші тижні війни кілька разів намагались взяти Миколаїв, наступаючи з різних сторін. Усі їхні спроби завершилися поразкою та розгромом. Нашим військам та теробороні вдалося відтіснити агресора з міста до адмінкордонів Херсонської області. Однак це, вочевидь, не змусило ворога повністю полишити Миколаїв.

Попри неможливість прорватися до міста на суші, агресор, схоже, хоче нанести йому якомога більше шкоди. Вже три місяці Миколаїв перебуває під постійними обстрілами ракет та артилерії. І в останні

тижні удари по місту помітно зросли. Від ворожих позицій його відділяє лише кілька десятків кілометрів.

Важливість Миколаєва для агресора полягає ще й у тому, що він стоїть на шляху до Одещини. А тому допоки це місто стоїть стіною та тримає оборону, всі плани Кремля прокласти сухопутний коридор до Придністров'я є примарними.

– З чим ви пов'язуєте збільшення інтенсивності обстрілів міста?

– Насамперед з тим, що росіяни підтягнули самохідні артилерійські установки типу "Піон". Їхня дальність, залежно від снарядів, які вони використовують, складає до 47 кілометрів. Вони їх перекидають з Криму до Херсонської області. Далі ворожі війська під'їжджають на безпечну для них відстань до Миколаєва і починають гатити. Вони дістають до двох районів – віддаленого району Корабельного і частини Інгульського району міста Миколаєва.

На найбільшій дистанції розліт цього снаряду від цілі складає близько 500 метрів. Тобто вони просто гатять у напрямку міста, попадають по житлових районах і вбивають мирних людей. Буквально чотири дні тому, 4 червня (*розмова відбулася 9 червня, – ред.*) загинуло три жінки. Дві на місці – вони сиділи біля під'їзду на лавочці. Одна проходила повз них – її швидка не довезла до лікарні і вона також померла. Через два дні, 6 червня ще один чоловік загинув в той час, коли він їхав в машині до себе додому в приватному секторі. Тобто обстріли проводяться не по якихось військових об'єктах, а просто в напрямку міста.

– Звідки, з яких населених пунктів окупанти обстрілюють Миколаїв?

– Вони виїжджають з Херсона на 10-15 кілометрів і звідти стріляють в тому радіусі, куди можуть дістати. Наша артилерія б'є на 20-30 кілометрів – вона не дістає до них. Тому вони можуть ось таке робити.

Однак Сили спецоперацій їх дістають. Уже було знищено кілька одиниць цих "Піонів". Проте є інформація, що вони ще підтягують ці установки і накопичують їх у Херсонській області.

Росіяни гатять по житлових будинках у Миколаєві (фото: прес-служба Сенкевича)

– Мабуть, "Піони" вони підігнали для того, щоби досягати до Миколаєва. А яка мета цих постійних обстрілів – щоби залякувати, чи, можливо, щоби стримувати підмогу із Миколаєва для наших військ, що воюють на Херсонщині?

– Думаю, що мета – атака по житлових кварталах, вбивство людей, психологічна дестабілізація настрою мирних мешканців та військових, а також демонстрація своєї присутності та можливостей їхньої артилерії.

– Чи бачите ви найближчим часом загрозу сухопутного наступу на місто?

– Насправді, ми вже три місяці готуємося до можливого наступу. Копаємося, заливаємо бетоном те, що потрібно, готуємо різні фортифікаційні сюрпризи до можливого нападу і, звичайно, накопичуємо війська для того, щоби вдарити у відповідь.

Я не думаю, що щось найближчим часом зміниться. Лінія фронту знаходиться на місці вже приблизно місяць. Вона дещо рухається

туди-сюди, але суттєво не змінюється. Вони також окопуються біля Херсона, вони також очікують нападу чи наступу нашої армії. Усі сьогодні очікують змін на фронті. Я думаю, вони настануть, коли дійде летальна зброя дальньої дії зі Сполучених Штатів та країн НАТО.

– Чи є потенційна загроза найближчим часом щодо висадки десанту – в Миколаєві чи в області? Адже, ймовірно, у разі висадки в області їхньою ціллю все одно буде Миколаїв.

– Знаєте, під час Другої світової війни висадка десанту могла якимось чином вплинути на перебіг війни. Але сьогодні висадка десанту буде приречена. В Україні загалом та в Миколаївській області зокрема стільки озброєних людей – і вони озброєні не просто автоматами Калашникова, а більш важкою зброєю – тому цей десант попаде як цукор у вулик. Він буде просто знищений.

Уже були намагання росіян висаджувати десант. Потім тут по лісах у Миколаївській області наші мисливці його вполювали і всіх знищили. Цей десант можна скинути або з неба, або підійти з моря. Думаю, обидва випадки розглядаються нашою армією і вона готова зустрічати агресора зі зброєю в руках.

– Є багато розмов та очікувань щодо підготовки широкого контрнаступу наших військ на Херсон. Якщо така операція буде проводитися, то, напевно, вона буде проводитися або з Миколаєва, або з Миколаївщини. Ваша думка – чи реальний цей контрнаступ на Херсон в осяжній перспективі?

– По-перше, цей контрнаступ можливий і він буде в разі збільшення кількості летальної зброї в наших військ. Як він буде відбуватися – я не можу вам сказати. Я знаю, як би я його робив, але я не військовий. Тому я не можу коментувати військові операції. Скажу одне: росіяни дуже готуються до можливих контрнаступів і з Миколаївської, і з Запорізької областей.

Вони там окопуються в полях, запустили Херсонський завод залізобетонних виробів і ллють там собі якісь оборонні споруди. Тобто вони також очікують, і це не буде для нас легкою здобиччю – визволення Херсона. Тобто це можливо, і я думаю, що це буде в майбутньому. Але головне – продумати цю операцію до дрібниць. Впевнений, що військове керівництво це розуміє.

– Скільки мешканців покинули місто, і чи повертаються вже ті люди, які виїхали з Миколаєва в перші дні-тижні війни?

– Місто покинуло вже понад половина людей. З 480 тисяч осіб, думаю, в Миколаєві залишилося приблизно 230 тисяч. Це ми дивилися за використанням води і також за вивезенням сміття. Найближчим часом ми також хочемо отримати інформацію від мобільних операторів з кількістю мобільних телефонів і тоді зможемо більш точно оцінити, скільки людей виїхало.

Влада закликає мешканців Миколаєва покидати місто (фото: прес-служба Сєнкевича)

Двічі на тиждень я виходжу в прямий ефір, який транслюємо в Facebook, Instagram та на комунальному телеканалі, де спілкуюся з людьми, з миколаївцями. Якраз учора був ефір. І люди вкотре запитували в мене, чи можна повертатися. Я відповідаю: днями були вбиті мирні люди, які просто ходили по місту, які просто сиділи біля під'їзду. І кожного моменту ми всі знаходимося в небезпеці, тому що може прилетіти.

Попередити такі обстріли неможливо, запустити сирену від артобстрілу неможливо. Коли починається розривання снаряда на місці, тоді вже йде попередження про загрозу артобстрілу і ми даємо інформацію, щоб усі ховалися в укриття. Тому людям повертатися ще

небезпечно. Я рекомендую, навпаки, покидати місто. Коли буде безпечно, то ми обов'язково людям про це скажемо.

– Чи вважаєте ви доцільним переселення людей з одних районів в інші частини міста, щоби їх вберегти від обстрілів? Ви вже проводите таке чи, можливо, плануєте проводити?

– Ми пропонуємо містянам переїжджати. Більш того, ми підготували дитячі садки, школи, куди можна тимчасово переїхати, поки все це відбувається. Але мешканці не дуже на це налаштовані. Думаю, що ті люди, які досі не покинули місто – це здебільшого люди старшого віку або ті, хто доглядає за старшими людьми – вони навіть не хочуть міняти своє місце проживання в межах Миколаєва. Вони відмовляються.

З іншого боку, я їм постійно кажу, що вони не "тутанхамони" і не "фараони", щоби в своїх гробницях схоронитися. Бо, знаєте, в нас більшість людей сприймає свою квартиру як найцінніше у власному житті і навіть цінніше, ніж власне життя, насправді. Тому кажу їм: покиньте, якщо буде збережене ваше житло – ви повернетесь, ніхто його не забере; якщо воно буде зруйноване – то краще без вас, ніж з вами.

– Чи приїжджають до вас тимчасові переселенці з інших міст і звідки? Миколаїв стає для них проміжним пунктом чи вони залишаються у місті?

– Думаю, більшість людей, які приїжджають до міста з Миколаївської та Херсонської областей, використовують Миколаїв як проміжний пункт переміщення. Невелика кількість людей – близько 150 – у нас досі живе з області, які очікують, що найближчим часом усе нормалізується. А більшість все ж приїжджає і покидає місто.

Коли була масова евакуація з Херсона, то всі херсонці просто їхали далі повз Миколаїв. Бо Херсон хоч і окупований, але не обстрілюється. Тобто коли херсонці приїжджали до нашого міста, вони потрапляли під обстріли, розуміли, що в Миколаєві небезпечно і їхали далі.

– Яка у вас зараз ситуація з водопостачанням – знаю, що були проблеми? Як вдається людей забезпечувати питною водою?

– Орієнтовно два місяці тому росіяни зруйнували водопровід, який забезпечував місто Миколаїв водою з річки Дніпро. Його протяжність 73 кілометри. Кількість та об'єм води, яку ми перекачували з Дніпра, складала приблизно 120 тисяч кубічних метрів на добу. Після того, як

вони зруйнували трубу, близько місяця ми були взагалі без централізованого водопостачання. Ми отримували питну воду зі свердловин, розвозили і продовжуємо розвозити її по місту та безкоштовно роздаємо її людям.

Миколаїв забезпечений продуктами та ліками, вирішують проблему із водою (фото: facebook.com / SenkevichNikolaev)

Через місяць після руйнування трубопроводу нам вдалося налагодити водопостачання з річки Південний Буг, на якій стоїть Миколаїв. Але за кількістю солей, за якістю та жорсткістю ця вода не може бути питною. Найгірше – це саме солі. Вода має смак моря. Тобто коли ви приймаєте душ, ви наче в морі купаєтесь. Звичайно, що таку воду не можна пити, вона є технічною. Тому миколаївці продовжують отримувати питну воду на вулицях з машин, а також купляти її в магазинах бутильовано. Але мешканці мають воду для того, щоби помити посуд, прийняти душ тощо.

Що робити далі? Ми працюємо зараз з Міністерством розвитку громад і територій, з міністром Олексієм Чернишовим, а також з Посольством Данії щодо зміни систем очистки цієї води, яку ми отримуємо, і щодо доведення її до норм питної води в Україні.

– Наскільки місто забезпечене продовольством та медикаментами?

– Місто забезпечене і продовольством, і медикаментами в повному обсязі. В перший місяць війни ми були оточені майже на 2/3. Після того, як окупантів відсунули від околиць міста до Херсонської області, ми відкрили шляхи і до Кривого Рогу, і до Кропивницького, і до Києва, і до Одеси. Тобто на сьогодні є всі шляхи для підвозу провізії та медикаментів, усім забезпечені: магазини працюють, медичні заклади забезпечені ліками.

– Зараз у Миколаєві працюють лише підприємства критичної інфраструктури чи, можливо, й інші?

– У нас на сьогодні працюють підприємства критичної інфраструктури, медичні заклади, але більшість підприємств не працює. Найбільше підприємство Миколаєва – "Зоря" - "Машпроект" – було розбомблене в перший місяць, воно виготовляло турбіни. Більшість підприємств відправило своїх працівників на фронт і вони виїхали з Миколаєва.

Площа нашого міста складає майже 260 кілометрів квадратних. У нас на сьогодні працює до десяти кафешок, якийсь ресторанчик. А в основному працюють супермаркети, аптеки і підприємства критичної інфраструктури – Миколаївводоканал, Миколаївобленерго, Миколаївгаз, Миколаївоблтеплоенерго тощо.

– Чи є у вас приблизні оцінки руйнувань інфраструктури в місті?

– Так. У нас пошкоджено 143 об'єкти комунальної власності – це школи, лікарні, бібліотеки, спортивні зали тощо. І ще 282 багатоквартирних будинки, з яких чотири вже не підлягають відновленню – вони зруйновані тотально. Також мають пошкодження 374 приватних будинки, з яких 36 зруйновано вщент і не підлягають відновленню. Загалом станом на 8 червня ми оцінюємо міські пошкодження на суму понад 450 мільйонів гривень.

– Чи є в Миколаєві факти мародерства і якщо так, то як ви намагаєтесь цьому протидіяти?

– Спроби мародерства були в перші дні війни. Мабуть, ви бачили історії з Миколаєва, коли крадіям знімали штани, прив'язували їх до стовпів і різкою давали по попі. Але зараз у нас все працює – поліція на місці, ТРО на місці, Збройні сили на місці. Тобто всі правоохоронні органи працюють навіть більше, ніж треба. Це я кажу з сарказмом, тому що вони вже почали працювати по нас.

На відновлення водопостачання Кабінет міністрів виділив нам 56 мільйонів гривень – для зменшення втрат води і для збільшення свердловин, з яких піднімаємо воду з-під землі. Ми ще не отримали ці

кошти. Лише вчора на Кабміні був визначений порядок отримання цих грошей. А ще місяць тому після ухвалення рішення про виділення коштів я вже отримав виклик на допит від поліції щодо нецільового використання цих грошей. Тобто ми ще гроші не отримали, а поліція вже завела на нас в ЄРДР справу про їх нецільове використання. Це і смішно і грішно.

На останньому Конгресі місцевих та регіональних влад при президентові міські голови доповідали цю інформацію – що дехто захищає місто, працює на "передку", а хтось як "нквдшник" під час Другої світової війни пише папери, за якими людей будуть саджати до тюрми.

*Сенкевич каже, що війна змінила ставлення миколаївців до Росії
(фото: facebook.com / SenkevichNikolaev)*

– У Миколаївській міськраді є значне представництво тих партій, які вважалися проросійськими, і чиї представники стають колаборантами в інших регіонах нашої країни. Наскільки конструктивним та патріотичним є місцевий політикум у Миколаєві сьогодні?

– По-перше, в Миколаєві ніколи не любили власне Росію. Це хибне враження, тому що обирали партії, які себе називали проросійськими. Насправді в нас у Миколаєві люди любили Радянський союз. Тому що Радянський союз – це найкраще, що відбулося з Миколаєвом. У цей час працювали заводи.

Майже 100 тисяч мешканців, тобто 20% населення, були зайняті у виробництві кораблів – кораблебудуванні та суміжних з ним галузях. У Миколаєві зроблені майже всі авіаносці Радянського союзу. Цей крейсер "Москва", який ми потопили, також був побудований у місті Миколаїв. Тобто дуже багато військових і продовольчих кораблів були побудовані в нашому місті і люди цим пишалися.

Після розвалу Радянського союзу росіяни через підконтрольні їм компанії викупили ці заводи та зруйнували їх. І люди не змогли зв'язати інформацію, що Росія – це не країна, яка є нащадком Союзу, а це країна, яка фактично зруйнувала Миколаїв. Вони не змогли зліпити цей логічний зв'язок. І тому продовжили любити Росію як нащадка Радянського союзу, бо Росія продовжує використовувати в себе як свою емблему червону зірку. Мелодія гімну Росії – це мелодія гімну Союзу.

Але ми бачимо, що до людей приходить розуміння, що Росія – це погано. Якщо говорити про 2012 чи 2014 рік, то в Миколаївській міськраді 2/3 – це були представники Партії регіонів. У 2015 році, коли мене обрали міським головою, половина депутатського корпусу без одного депутата – це була партія "Опозиційний блок". За результатами останніх виборів пройшли 17 депутатів від ОПЗЖ – це третина міськради мінус одна людина. Тобто було 2/3, потім половина, третина. І я думаю, що ця кількість буде зменшуватися.

Особливо зараз, коли Росія напала на Україну та обстрілює Миколаїв, я переконаний, що багато чого в мізках людей змінилося в сенсі ставлення до Росії. Напевно, прийшло розуміння, що це не нащадок Радянського союзу, а вбивці, які просто винищують та ненавидять українців, тому що ми більш працьовиті, тому що ми не очікуємо манни небесної, тому що ми не хочемо царя. Тому що ми впроваджуємо зміни, і коли нам не подобається президент, ми його змінюємо, а не президент змінює мізки наших людей.